

Patenttilainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän asettaminen

Asettaminen	Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa patenttilainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän.
Toimikausi	Työryhmän toimikausi on 1.6.2022–31.12.2023.
Tausta	

Valtioneuvosto teki 24.3.2022 periaatepäätöksen kansallisesta aineettomien oikeuksien (IPR) strategiasta. Strategian visiona on, että Suomessa on vuonna 2030 tehokkaasti innovaatiotoimintaa ja luovaa työtä tukeva IPR-toimintaympäristö, joka kasvattaa taloudellista hyvinvointia ja kilpailukykyä siten, että perusoikeuksien toteutuminen ja eri yhteiskunnalliset intressit otetaan monipuolisesti huomioon. Patenttilainsäädännön kokonaisuudistus on yksi strategian 15 toimenpiteestä, joilla pyritään saavuttamaan strategian tavoitteet. IPR-lainsäädännön osalta tavoitteena on, että lainsäädäntö on joustavaa ja tukee uusia toimintamalleja (ml. tekoäly) ja että vanhentunut lainsäädäntö on uudistettu.

Patenttilainsäädännön uudistamista koskevan toimenpidekirjauksen mukaan patenttilain (550/1967) ja patenttiasetuksen (699/1980) uudistamisen yhteydessä toteutetaan patentti- ja rekisterihallitusta koskevan lain (578/2013) tarpeelliset muutokset sekä arvioidaan tarvetta tehdä muutoksia myös muihin keksintöjen suojaamista koskeviin lakeihin. Lainsäädännön valmistelussa kiinnitetään huomiota innovaatiokannustimien luonnin ja innovaatioiden hyödyntämisen mahdollisimman pienen rajoittamisen väliseen tasapainoon sekä arvioidaan sääntelyn vaikutuksia kilpailuun ja markkinoiden toimintaan.

Patenttilain uudistaminen sisältyy myös pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan sekä helmikuussa 2020 julkaistuun hallituksen lainsäädäntöohjelmaan, jonka mukaan voimassa oleva patenttilaki on vanhentunut eikä se ole enää linjassa yleislakien kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi 8.4.2022 jakelussa mainittuja tahoja nimeämään ehdokkaan tai ehdokkaita asetettavaan patenttilainsäädännön uudistamista valmistelevaan työryhmään.

Työryhmän tavoitteet ja tehtävät

Patenttilakiin kohdistuu laajaa uudistustarvetta, minkä vuoksi tarkoituksena on toteuttaa lain kokonaisuudistus. Perustuslain näkökulmasta patenttilaissa käytetään paikoitellen väärää säädöstasoa, mikä aiheuttaa virastoissa ja elinkeinoelämän toimijoissa tulkinta-epävarmuutta. Lain yhteensopivuus hallintolain, tietosuojasääntelyn ja EU-sääntelyn (mm. asiamiehen käyttövelvollisuus) tulee korjata. Lisäksi lainsäädäntöä tulee uudistaa sähköisten palvelujen kehittämisen mahdollistamiseksi.

Patenttilain kokonaisuudistus aiheuttanee laajan uudistustarpeen ns. pikkupatenttia koskevaan hyödyllisyysmallilakiin (800/1991, ”HML”) HML:lla mahdollistetaan sellaisten teknisten ratkaisujen suojaaminen, joille patenttisuoja ei ole mahdollinen tai tarkoituksenmukainen vaihtoehto. Nykyinen HML jättää kuitenkin alan toimijoiden mukaan liian avoimeksi sen, miten hyödyllisyysmallilla suojattavalta keksinnöltä edellytettävä keksinnöllisyyden taso eroaa patenttilta edellytettävästä keksinnöllisyyden tasosta.

Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annettu laki (551/1967) liittyy niin ikään läheisesti patenttilakiin ja on näin ollen tarkoituksenmukaista uudistaa patenttilain uudistamisen yhteydessä.

Työryhmän tehtävänä on:

1. Arvioida patenttilain ja -asetuksen, hyödyllisyysmallilain ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain muutostarpeet.
2. Valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus uudeksi patenttilaiksi ja siihen liittyviksi muiksi lainsäädäntömuutoksiksi erityisesti patenttiasetuksen sekä patentti- ja rekisterihallitusta koskevan lain osalta.
3. Valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus uudeksi hyödyllisyysmallilaiksi ja siihen liittyviksi muiksi lainsäädäntömuutoksiksi.
4. Valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus uudeksi laiksi maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä.

Kokonaisuudistuksen yhteydessä työryhmän valmistelee mahdolliset EU-lainsäädännön täytäntöönpanon vaatimat muutokset. Euroopan komissio tarkastelee parhaillaan EU:n patenttilainsäädännön toimivuutta ja antaa mahdollisesti uusia aloitteita työryhmän toimikauden aikana. Komission tarkastelun kohteena ovat essentiaalipatentteja koskeva kehys, pakkolisensioinnin edistäminen ja lääkkeiden lisäsuojatodistusjärjestelmä.

Työryhmä voi valmistelun aikana kuulla asiantuntijoita sekä järjestää kuulemistilaisuuksia.

Hallituksen esitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle viimeistään syysistuntokaudella 2024.

Kokoonpano

Ministeriö on huomionnut työryhmän kokoonpanossa naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain edellyttämän sukupuolijakauman. Ehdotettu kokoonpano täyttää lain mukaiset valtion komiteoilta ja työryhmiltä edellytykset vaatimukset (kummankin sukupuolen edustajia on vähintään 40 %).

Työryhmä

Puheenjohtaja:

Teollisuusneuvos Maija Lönnqvist, työ- ja elinkeinoministeriö

Jäsenet:

Elinkeinoelämän keskusliitto EK: johtaja Hannu Ylänen

Keskuskauppakamari: lakimies Minna Aalto-Setälä

Kilpailu- ja kuluttajavirasto: johtava asiantuntija Jarkko Vuorinen

Opetus- ja kulttuuriministeriö: hallitusneuvos Anna Vuopala

Patentti-Insinöörit ry.; Pinja Jaspers, ASM Microchemistry Oy

Patentti- ja rekisterihallitus: johtava lakimies Marjo Aalto-Setälä

Puolustusministeriö: erityisasiantuntija Tommi Nordberg

Pääesikunta: sotilasyli-insinööri Timo Minkkinen

Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry: johtaja, IPR, Heidi Adler, Orion Oyj

Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry: toimitusjohtaja Karri Leskinen, Boco IP Oy Ab

Suomen Yrittäjät ry: lainopillinen asiamies Albert Mäkelä

Valtion teknillinen tutkimuslaitos VTT Oy: Manager, IPR, Pauli Laitinen

Sihteeristö:

Erityisasiantuntija Stiina Löytömäki, työ- ja elinkeinoministeriö

Johtava asiantuntija Hertta Hartikainen, työ- ja elinkeinoministeriö

Johtava asiantuntija Tanja Müller, työ- ja elinkeinoministeriö

Johtava neuvontainsinööri Olli Sievänen, Patentti- ja rekisterihallitus

Lakimies Noora Laine, Patentti- ja rekisterihallitus

Varsinaisten jäsenten lisäksi työryhmä voi kutsua kokouksiinsa asiantuntijoita. Työryhmään voidaan tarvittaessa nimetä lisää jäseniä.

Aikataulu ja kustannukset

Työryhmän on tarkoitus kokoontua noin kerran kuukaudessa.

Osallistuvat tahot huolehtivat itse matka- ja osallistumiskustannuksistaan. Työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkiota.

Ilona Lundström
osastopäällikkö, ylijohtaja

Hertta Hartikainen
johtava asiantuntija

JAKELU

Elinkeinoelämän keskusliitto EK: Hannu Ylänen, hannu.ylanen@ek.fi

Keskuskauppakamari: Minna Aalto-Setälä, minna.aalto-setala@kauppakamari.fi
keskuskauppakamari@chamber.fi

Kilpailu- ja kuluttajavirasto: Jarkko Vuorinen, jarkko.vuorinen@kkv.fi
ja kirjaamo@kkv.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö: Anna Vuopala, anna.vuopala@gov.fi;
kirjaamo.okm@gov.fi

Patentti-Insinöörit ry.; Pinja Jaspers, pinja.jaspers@asm.com
ari.hirvonen@outokumpu.com

Patentti- ja rekisterihallitus: Marjo Aalto-Setälä, Olli Sievänen ja Noora Laine

marjo.aalto-setala@prh.fi , olli.sievanen@prh.fi , noora.laine@prh.fi ,
kirjaamo@prh.fi

Puolustusministeriö: Tommi Nordberg, tommi.nordberg@gov.fi ja kirjaamo.plm@gov.fi

Pääesikunta: Timo Minkkinen, timo.minkkinen@mil.fi , kirjaamo@mil.fi

Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry: Karri Leskinen, karri.leskinen@bocoip.com
anu.keinanen@bocoip.com

Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry: Heidi Adler ja Mikael Segercrantz
heidi.adler@orion.fi ja mikael.segercrantz@roschier.com

Suomen Yrittäjät ry: Albert Mäkelä, albert.makela@yrittajat.fi

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy: Pauli Laitinen, pauli.laitinen@vtt.fi , kirjaamo@vtt.fi

VN/11401/2022-TEM-16

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: